

Príloha č. 2 - pravidlá evidencie pre reštaurovanie

Predmet evidencie

Predmetom evidencie pre *RE* je **návrh reštaurátorského výkonu (ďalej ako **návrh**)** a reštaurátorský výkon (**ďalej ako **realizácia****) na umeleckom diele zverejnený na podujatí alebo v inštitúcii. **Za návrh sa považuje analýza reštaurovaného umeleckého diela ešte pred samotným reštaurovaním. Za realizáciu sa považuje samotný reštaurátorský úkon na umeleckom diele. Pre návrh aj realizáciu sa vytvárajú samostatné záznamy, ak je medzi návrhom a realizáciou dostatočný časový odstup.**

Výstupy umeleckej činnosti pre *RE* sa evidujú prostredníctvom formulára **Umelecký výkon – reštaurátorské formy**.

Každý záznam zaevidovaný prostredníctvom formulára **Umelecký výkon – reštaurátorské formy** je prostredníctvom poľa **Umelecké dielo** naviazaný na záznam umeleckého diela za iný DUC, ktorý bol predmetom reštaurovania. Najčastejšie ide o záznam vytvorený prostredníctvom formulára **Umelecké dielo – vizuálne formy** v *DUC Výtvarné umenie* alebo v *DUC Dizajn*.

Záznam umeleckého výkonu predstavuje konkrétne reštaurovanie umeleckého diela, ktorý si eviduje reštaurátor, napr. reštaurátorka Ľuba Wehlend a reštaurátorský výkon na reštaurovanom obraze (umelecké dielo) *Oltárny obraz sv. Jozefa Pestúna* v Kostole sv. Štefana, Jablonica.

V prípade ďalšieho reštaurovania rovnakého obrazu sa vytvorí nový záznam umeleckého výkonu, na ktorý sa naviaže záznam umeleckého diela pre daný obraz.

Záznam umeleckého výkonu pre reštaurovanie slúži na popis samotného postupu reštaurovania, techník, náročnosti, trvania, rozsahu reštaurátorského procesu a stavu umeleckého diela pred a po reštaurovaní. Príviazaný záznam umeleckého diela, ktoré bolo reštaurované, slúži na popis samotného diela, teda jeho typu, použitých materiálov a rozmerov, eviduje sa v zmysle *Prílohy č. 2* pre daný DUC.

Pre *RE* sú akceptované nasledujúce typy výkonu:

Reštaurovanie maľby

- Reštaurovanie nástennej maľby, historickej omietky a muriva v interiéroch a exteriéroch historickej architektúry,
- Reštaurovanie tabuľovej maľby,
- Reštaurovanie závesného obrazu na plátne, alebo inom nosiči,
- Reštaurovanie diel na papieri,
- Reštaurovanie sklomalieb,
- Reštaurovanie vitráží,
- Reštaurovanie mozaiky.

Reštaurovanie sochárstva

- Reštaurovanie drevených polychrómovaných sôch, drevených oltárnych architektúr a drevených architektonických článkov v nadväznosti na historickú architektúru,
- Reštaurovanie drevených polychrómovaných sôch,
- Reštaurovanie drevených oltárnych architektúr a drevených architektonických článkov,
- Reštaurovanie drevených architektonických článkov,
- Reštaurovanie drevených oltárnych architektúr,

- Reštaurovanie kamenných polychrómovaných sôch, kamenných architektonických článkov, muriva a nadväzujúcich omietok v interiéroch a exteriéroch objektov historickej architektúry,
- Reštaurovanie kamenných polychrómovaných sôch,
- Reštaurovanie kamenných architektonických článkov,
- Reštaurovanie štukových plastík, štukových architektonických článkov a súvisiacich omietok v interiéroch a exteriéroch objektov historickej architektúry,
- Reštaurovanie štukových plastík,
- Reštaurovanie štukových architektonických článkov a súvisiacich omietok,
- Reštaurovanie kovových plastík a kovových prvkov v interiéroch a exteriéroch objektov historickej architektúry,
- Reštaurovanie kovových plastík.

Reštaurovanie úžitkového umenia

- Reštaurovanie kníh,
- Reštaurovanie diel na pergamene,
- Reštaurovanie fotografií,
- Reštaurovanie zlatníckych diel,
- Reštaurovanie keramických diel,
- Reštaurovanie historických textílií,
- Reštaurovanie historických zbraní,
- Reštaurovanie historického nábytku,
- Reštaurovanie historických klávesových hudobných nástrojov,
- Reštaurovanie historických hudobných nástrojov - organov,
- Reštaurovanie historických hodín,
- Reštaurovanie skla,
- Reštaurovanie kože,
- Reštaurovanie diel filmového umenia,
- Reštaurovanie koľajových vozidiel a zariadení železničnej dopravy,
- Reštaurovanie cestných vozidiel a zariadení cestnej dopravy a mestskej hromadnej dopravy,
- Reštaurovanie prostriedkov a zariadení leteckej dopravy,
- Reštaurovanie prostriedkov a zariadení vodnej dopravy.

Zodpovednosť

Výstupy umeleckej činnosti pre *RE* sa evidujú autorom len za rolu *reštaurátor*. Percentuálne podiely sa tak rozdeľujú len v rámci jedného okruhu zodpovednosti.

Zverejnenie

Za zverejnenie sa považuje uvedenie výstupu umeleckej činnosti (reštaurátorský umelecký výkon na umeleckom diele) na podujatí alebo v inštitúcii.

Záznam umeleckého diela, ktorý predstavuje zreštaurované umelecké dielo, napr. v DUC *Výtvarné umenie* alebo DUC *Dizajn* nemusí mať uvedené zverejnenie, ak ide o výstup umeleckej činnosti, ktorý sa nevykazuje s kategóriou EUCA. Môže tak ísť napr. o obraz zo 16. storočia vystavený v kostole, obraz z roku 1986 a pod., pričom toto datovanie sa zapisuje do poľa **Datovanie diela (rok výroby)** vo formulári **Umelecké dielo**. Vo všeobecnosti je možné rovnaké zverejnenie pre reštaurátorský výkon zapísať aj do záznamu zreštaurovaného umeleckého diela.

1. Zverejnenie (Podujatie)

Zverejnenie výstupu umeleckej činnosti na podujatí (napr. na výstave *Fenomén spolupráce*) sa zapíše prostredníctvom poľa **Zverejnenie (podujatie)** vo formulári **Umelecký výkon**.

Do záznamov pre umelecký výkon pre *RE* sa zverejnenia na podujatí zapisujú nasledovne:

- Prvé zverejnenie umeleckého diela po jeho zreštaurovaní na prvom podujatí sa eviduje ako prvé zverejnenie.
- Opakované zverejnenie zreštaurovaného umeleckého diela na iných podujatiach sa eviduje ako ďalšie zverejnenie v pôvodnom zázname umeleckého výkonu s prvým zverejnením.

Za dátum zverejnenia na podujatí sa považuje dátum konania podujatia, na ktorom bol výstup umeleckej činnosti zverejnený.

Miesto a dátum zverejnenia sa zapisujú v rámci entity **Podujatie** do polí **Miesto konania** a **Dátum konania**. Pre spresnenie je možné do poľa **Konkrétny dátum** uviesť presný dátum zverejnenia výstupu umeleckej činnosti na podujatí.

1. Zverejnenie (Inštitúcia)

Zverejnenie výstupu umeleckej činnosti v inštitúcii sa zapíše prostredníctvom poľa **Zverejnenie (inštitúcia)** vo formulári **Umelecké dielo**. Za zverejňujúcu inštitúciu sa považuje inštitúcia, v ktorej priestoroch došlo k zverejneniu. Ak je predmetom reštaurátorského výkonu súkromný majetok, ako zverejňujúca inštitúcia sa priväzuje entita inštitúcie *Súkromný objednávateľ* s ID 107681.

Do záznamov pre umelecký výkon pre *RE* sa zverejnenia v inštitúcii zapisujú nasledovne:

- Prvé zverejnenie umeleckého diela po jeho zreštaurovaní v rámci stálej expozície alebo v rámci iných verejne dostupných priestorov inštitúcie sa eviduje ako prvé zverejnenie.
- Opakované zverejnenie v inej inštitúcii v rámci stálej expozície alebo v rámci iných verejne dostupných priestorov inštitúcie sa eviduje ako ďalšie zverejnenie v pôvodnom zázname umeleckého výkonu s prvým zverejnením.

Za dátum zverejnenia sa považuje dátum vystavenia zreštaurovaného umeleckého diela v priestoroch inštitúcie alebo na jej webovom sídle. Online zverejnenie na oficiálnom webovom sídle inštitúcie sa považuje za zverejnenie v inštitúcii rovnako, ako fyzické zverejnenie v priestoroch inštitúcie; označuje sa poľom **Virtuálne zverejnenie**.

Kategorizácia

Závažnosť

Excelentné (E) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré svojou objavnosťou a originalitou prinášajú nové vývinové tendencie a ktoré zároveň:

- boli ocenené aspoň jednou národnou alebo medzinárodnou cenou, ktorú udeľuje odborná porota *RE* v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláške*, alebo
- boli nominované aspoň na dve národné alebo medzinárodné ocenenia, ktoré udeľuje odborná porota *RE* v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláške*, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre *RE* a zároveň boli nominované na jedno národné alebo medzinárodné ocenenie, ktoré udeľuje odborná porota *RE* v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláške*, alebo

- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre RE a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšli aspoň **dva** ohlasy, alebo
- predmet reštaurovania je národná kultúrna pamiatka zapísaná v **Ústrednom zozname pamiatkového fondu** podľa *Zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu* alebo je na zozname kultúrneho dedičstva UNESCO.

Zásadné (Z) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré prinášajú tvorivé riešenia, námety alebo prístupy, obohacujú súčasné umelecké tendencie a ktoré zároveň:

- boli nominované na jedno národné alebo medzinárodné ocenenie, ktoré udeľuje odborná porota RE v zmysle *Prílohy č. 11 k vyhláške*, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre RE a zároveň boli ocenené aspoň jedným ocenením zameraným na reštaurovanie, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre RE a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšiel aspoň **jeden** ohlas, alebo
- predmet reštaurovania je zbierkový predmet zaradený v zbierkovom fonde inštitúcie.

Štandardné (S) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré zohľadňujú súčasné umelecké tendencie v príslušnom druhu umení, majú tvorivý potenciál a ktoré zároveň:

- boli zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii so zameraním na jednotlivé druhy umeleckých činností, to neplatí pre predmety reštaurovania, ktorými sú budovy a ich časti alebo predmety reštaurovania, ktoré sú pevnou súčasťou budov (nástenné maľby a pod.).

Iné (I) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín a ktoré:

- boli zverejnené len na podujatí alebo v inštitúcii bez umeleckého zamerania, to neplatí pre predmety reštaurovania, ktorými sú budovy a ich časti alebo predmety reštaurovania, ktoré sú pevnou súčasťou budov (nástenné maľby a pod.).

Dosah

Medzinárodný (M) – výstup umeleckej činnosti rezonuje v medzinárodnom prostredí v podobe zverejnenia:

- na medzinárodnom podujatí alebo v medzinárodnej inštitúcii a/alebo
- na území viacerých krajín a/alebo
- bol nominovaný na medzinárodné ocenenie alebo
- získal medzinárodné ocenenie a/alebo
- naň vznikli ohlasy z viacerých krajín.

Národný (N) – výstup umeleckej činnosti má dosah v národnom prostredí a v národnom kontexte, resp. v rámci jednej krajiny s celospoločenským dopadom na danú krajinu.

Regionálny (R) – výstup umeleckej činnosti má dosah na regionálnej úrovni danej krajiny.

Rozsah

Rozsahom sa chápe fyzický rozsah reštaurovaného umeleckého diela. Priamo v zázname umeleckého výkonu pre RE sa rozmery nezapisujú, uvádzajú sa v zázname umeleckého diela, ktoré bolo reštaurované v rámci príslušného DUC. Na základe uvedených rozmerov v zázname umeleckého diela sa určí rozsah pre umelecký výkon reštaurovania.

Parametre pre Veľký (1), Stredný (2) a Malý (3) rozsah diel, ktoré je možné reštaurovať, sú uvedené v prílohách č. 2 pre:

- DUC *Audiovizuálne umenie a auditívne umenie,*
- DUC *Architektúra,*
- DUC *Dizajn,*
- DUC *Výtvarné umenie.*

Ocenenia

Za ocenenia pre RE sa považujú najmä výtvarné ceny, napr. *Cena Prof. Karla Veselého, Súťaž Fénix - Kultúrna pamiatka roka* a pod. Ocenenia alebo nominácie na ocenenia ovplyvňujú kategorizáciu výstupu umeleckej činnosti z hľadiska závažnosti a dosahu.

Ocenenie sa zapisuje prostredníctvom entity **Ocenenie**, ktorá sa priväzuje k evidovanému záznamu umeleckého výkonu nezávisle na dátume zverejnenia a roku udelenia ocenení alebo nomináciách na ocenenia. Ocenenie výstupu umeleckej činnosti sa nezapisuje ako nový výstup umeleckej činnosti, aj keď ocenenia alebo nominácie na ocenenia prebehli v inom roku, ako je rok vykazovacieho obdobia. Odporúčame zapisovať všetky ocenenia a nominácie na ocenenie výstupu umeleckej činnosti naprieč vykazovacími obdobiami.

Entita **Ocenenie** sa priväzuje na entitu **Osoba** len v prípade ocenení alebo v kategóriách ocenení za celoživotné dielo, zásluhy, objav roka a pod. (napr. *Cena Alžbety Güntherovej-Mayerovej*), avšak nie ak ocenenia alebo kategórie ocenení súvisia s konkrétnym výstupom umeleckej činnosti.

Dokumentácia

Ako dokumentácia výstupov umeleckej činnosti pre RE sa dodáva fotodokumentácia výstupu umeleckej činnosti a dokumentácia obsahujúca dátum prvého zverejnenia a jednoznačne identifikované autorstvo. Tieto údaje sa predkladajú najmä v nasledujúcich formách:

- pri reštaurovaní národných kultúrnych pamiatok sa vyžaduje dokumentácia spĺňajúca náležitosti podľa §5 a §6 vyhlášky Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č.253/2010 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Pri reštaurovaní diel zbierkových inštitúcií – registrovaných slovenských múzeí a galérií sa požaduje dokumentácia podľa prílohy č. 20 až 23 výnosu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 10. augusta 2015 č. MK-2544/2015-110/11648 o podrobnostiach vykonávania základných odborných činností v múzeách a v galériách a o evidencii predmetov kultúrnej hodnoty,
- pri reštaurovaní predmetu, ktorý nie je národnou kultúrnou pamiatkou a ani zbierkovým predmetom dokumentácia, ktorá obsahuje náležitosti podľa prílohy č. 20 až 23 výnosu Ministerstva kultúry Slovenskej republiky z 10. augusta 2015 č. MK-2544/2015-110/11648 o podrobnostiach vykonávania základných odborných činností v múzeách a v galériách a o evidencii predmetov kultúrnej hodnoty,
- pri čiastkových úkonoch na spoločných realizáciách viacerých reštaurátorov sa graficky vyznačí podiel na reštaurovanom celku,
- screenshot webovej stránky so zverejnením výstupu umeleckej činnosti,
- objednávky **pri reštaurovaní predmetu, ktorý nie je národnou kultúrnou pamiatkou a ani zbierkovým predmetom,**
- rozhodnutie **príslušného krajského pamiatkového úradu, ktorým bol schválený návrh na reštaurovanie národnej kultúrnej pamiatky alebo jej časti,**

- návrh na reštaurovanie zbierkového predmetu schválený oprávnenou osobou múzea alebo galérie,
- preberací a odovzdávací protokol (povinne pri reštaurovaní predmetu, ktorý nie je národnou kultúrnou pamiatkou a ani zbierkovým predmetom),
- zmluva o reštaurovaní (povinne pri reštaurovaní predmetu, ktorý nie je národnou kultúrnou pamiatkou a ani zbierkovým predmetom), s prihliadnutím na ochranu osobných údajov),
- plagát výstavy,
- katalóg z výstavy,
- dokumentácia k oceneniam alebo nomináciám na ocenenia,
- dokumentácia ohlasov,
- záväzné písomné vyjadrenie oficiálneho zástupcu zverejňujúcej inštitúcie alebo organizátora podujatia k autorstvu a pod.

Dokumentácia sa prikladá do záznamu výstupu umeleckej činnosti prostredníctvom tlačidla **Prílohy** alebo poľa **Link prílohy**.

Ďalšie metodické usmernenia

1. Do záznamu umeleckého diela, ktorý je reštaurovaný, sa zapisuje prostredníctvom poľa **Ďalšie identifikátory** inventárne číslo diela alebo evidencia v Ústrednom zozname pamiatkového fondu. **Názov identifikátora** je v takomto prípade *ÚZPF*, samotný identifikátor sa zapisuje do poľa **Hodnota identifikátora**.
2. V prípade reštaurovania publikácie sa ako priviazané umelecké dielo použije záznam s ID 486227 a s názvom *Reštaurovanie publikácie*. Samotná publikácia sa vytvorí v *CREPČ* a previaže sa na záznam umeleckého výkonu reštaurovania prostredníctvom poľa **Súvisí s** a typom väzby *iné súvisiace dielo / výkon*. Ak reštaurovaná publikácia bola vydaná pred rokom 1900, do poľa **Dátum vydania** vo formulári publikácie v *CREPČ* sa uvedie rok vydania 1900 a skutočný rok vydania sa uvedie ako verejná poznámka v tvare *Datovanie vydania: skutočný rok/obdobie vydania* alebo približné datovanie, napr. *Datovanie vydania: 1898* alebo *Datovanie vydania: 16. storočie*.
3. Pri reštaurovaní len časti umeleckého diela sa vytvára väzba na celé umelecké dielo. Skutočnosť, že reštaurovaná bola len časť umeleckého diela, sa vyjadrí anotáciou v poli **Anotácia autora/autorov**.
4. Reštaurátorské práce je možné evidovať, len ak sú dokončené v rozsahu zadania a riadne zverejnené. Nie je možné evidovať samostatne ako jeden reštaurátorský umelecký výkon reštaurovanie umeleckého diela po častiach, napr. v prípade reštaurovania oltáru sa eviduje umelecký výkon reštaurovania po jeho celom zreštaurovaní v zmysle zadania alebo objednávky na reštaurovanie. Neeviduje sa samostatný záznam umeleckého výkonu reštaurovania na zreštaurovanie jednotlivých častí, akými sú napr. maľby, hlavná tabuľa, sochy, povrchová úprava a pod.
5. Osvedčenie o zápise do zoznamov vedených Komorou reštaurátorov v príslušnej špecializácii reštaurovania (podľa zákona NR SR č. 200/1994 Z. z. o Komore reštaurátorov a o výkone reštaurátorskej činnosti jej členov) sa prikladá ako nezverejnená dokumentácia do entity **Osoba**.
6. Rozsah pri reštaurovaní publikácií sa určuje podľa DUC DI - vizuálna komunikácia (publishing).